

Etusivu>Rahavaateet>Maksukyvttömyys/konkurssi

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomenetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Swipe to change

viro**Maksukyvttömyys/konkurssi****Viro**

Viron lainsäädännössä säädetään kolmesta eri maksukyvttömyysmenettelystä: konkurssimenettelystä, tervehdyttämisenmenettelystä ja velkajärjestelymenettelystä. Konkurssimenettelyyn sovelletaan konkurssilakia, tervehdyttämisenmenettelyä koskevista säännöistä säädetään yrityssaneerauslaissa ja velkajärjestelysäännöistä säädetään velkojen uudelleenjärjestelystä ja velkasuojauksesta annetussa laissa. Säädökset ovat saatavilla viroksi ja englanniksi verkossa olevassa Viron virallisessa lehdessä (*Riigi Teataja*).

Konkurssimenettelyn tarkoituksena on kattaa velkojen saatavat velallisen varoista siirtämällä velallisen omaisuutta tai tervehdyttämällä velallisen yritys. Velallisena olevalle luonnolliselle henkilölle annetaan mahdollisuus vapautua velvoitteistaan konkurssimenettelyssä, jossa selvitetään velallisen maksukyvttömyyden syyt.

Tervehdyttämisenmenettelyssä pyritään ottamaan huomioon yritysten, velkojen ja kolmansien osapuolten edut ja suojelemaan niiden oikeuksia yrityksen tervehdyttämisen aikana. Yrityksen tervehdyttämiseksi sovelletaan tiettyjä toimenpiteitä, jotta yritys voi selviytyä taloudellisista vaikeuksista, palauttaa likviditeettinsä, parantaa kannattavuuttaan ja varmistaa kestävän toiminnan.

Velkajärjestelymenettelyn tavoitteena on helpottaa maksuvaikeuksista kärsivän luonnollisen henkilön (velallisen) velkojen uudelleenjärjestelyä maksuvaikeuksien ratkaisemiseksi ja konkurssimenettelyyn välttämiseksi. Velkajärjestelymenettelyssä velallisen rahamääräiset velvoitteet (henkilökohtaiset velat) voidaan järjestää uudelleen pidentämällä velvoitteen täyttämisaikaa, täyttämällä velvoitteet osamaksuilla tai lievittämällä velvoitteita.

Maksukyvttömyysmenettelyistä 29 päivänä toukokuuta 2000 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1346/2000 sovelletaan konkurssimenettelyyn. Maksukyvttömyysmenettelyistä 20 päivänä toukokuuta 2015 annettua asetusta (EU) 2015/848 (uudelleenlaadittu) sovelletaan konkurssimenettelyyn ja velkajärjestelymenettelyyn.

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Viron lainsäädännössä luonnollisena henkilönä pidetään ihmistä, ja oikeushenkilö on lain nojalla perustettu oikeussubjekti. Oikeushenkilö on joko yksityisoikeudellinen tai julkisoikeudellinen oikeushenkilö. Yksityisoikeudellisella oikeushenkilöllä tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on perustettu yksityisen intressin perusteella ja tällaista oikeushenkilöä koskevan lain mukaisesti. Yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä ovat avoimet yhtiöt, kommandiittiyhtiöt, rajavastuuyhtiöt, julkiset osakeyhtiöt, voittoa tavoittelevat osuuskunnat, säätiöt ja voittoa tavoittelemattomat yhdistykset. Julkisoikeudellisia oikeushenkilöitä ovat valtio, paikallisviranomaiset ja muut oikeushenkilöt, jotka on perustettu yleisen edun perusteella ja tällaista oikeushenkilöä koskevan lain nojalla.

1. Konkurssimenettely

Konkurssimenettelyn kohteena voi olla sekä oikeushenkilöitä että luonnollisia henkilöitä riippumatta siitä, onko luonnollinen henkilö yritys. Valtiota tai kuntaa ei voida asettaa konkurssiin.

2. Tervehdyttämisenmenettely

Ainoastaan yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt voivat olla tervehdyttämisenmenettelyn kohteena.

3. Velkajärjestelymenettely

Velkajärjestelymenettelyn kohteena voivat olla luonnolliset henkilöt, joiden maksukyky on heikentynyt, riippumatta siitä, ovatko ne yrityksiä. Velkajärjestelyä voi hakea velallinen, joka on asunut Virossa vähintään kahden vuoden ajan ennen velkajärjestelyhakemuksen esittämistä.

2 Millä edellytyksillä maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa?**1. Konkurssimenettely**

Konkurssilla tarkoitetaan, että velallinen todetaan tuomioistuimen päätöksellä maksukyvttömäksi. Konkurssimenettelyn aloittamisen ensimmäinen perusedellytys on siten velallisen maksukyvttömyys.

Velallinen on maksukyvttö, jos se ei kykene kattamaan velkojen saatavia eikä maksukyvttömyys velallisen taloudellinen tilanne huomioon ottaen ole tilapäistä. Velallisena oleva oikeushenkilö on maksukyvttö myös silloin kun velallisen varat eivät riitä kattamaan velvoitteita eikä tällainen tilanne ole velallisen taloudellinen tilanne huomioon ottaen tilapäinen. Jos konkurssihakemuksen tekee velallinen, tuomioistuin julistaa konkurssin myös, jos velallinen on tulevaisuudessa todennäköisesti maksukyvttö. Jos konkurssihakemuksen tekee velallinen, tämän oletetaan olevan maksukyvttö.

Toinen perusedellytys konkurssimenettelyn aloittamiselle on konkurssihakemus, jonka voi tehdä velallinen tai velkoja.

Jos konkurssihakemuksen tekee velallinen, sen on osoitettava konkurssihakemuksessa maksukyvttömyytensä. Jos konkurssihakemuksen tekee velkoja, sen on konkurssihakemuksessa osoitettava velallisen maksukyvttömyys ja todistettava saatavien olemassaolo.

Tuomioistuin voi vaatia, että hakemuksen tehnyt velkoja tallettaa tuomioistuimen tiille tuomioistuimen määräämän rahamäärän kattamaan väliaikaisen pesähoitajan palkkion ja kulut, jos on perusteltua olettaa, ettei niitä saada katettua konkurssipesästä. Jos velkoja ei tee talletusta, menettely päätetään.

Tuomioistuin kieltäytyy hyväksymästä velkojan konkurssihakemusta, jos siitä ei käy ilmi, että hakemuksen esittäjällä on velalliselta saatavia, jos konkurssihakemuksessa ei osoiteta velallisen maksukyvttömyyttä tai jos hakemus perustuu saataviin, joiden osalta sovelletaan tervehdyttämissuunnitelmaa tai velkajärjestelysuunnitelmaa. Tuomioistuin kieltäytyy hyväksymästä konkurssihakemusta myös, jos on olemassa muita siviiliprosessilain mukaisia perusteita.

Tuomioistuin keskeyttää menettelyn velkojan maksukyvttömyydestä huolimatta eikä tee päätöstä konkurssin asettamisesta, mikäli velallisen varat eivät riitä kattamaan konkurssimenettelyä aiheuttavia kustannuksia ja jos on mahdotonta periä omaisuutta takaisin tai esittää vaade hallintoelimen jäsentä vastaan. Päätöksen konkurssiin asettamisesta tekee tuomioistuin. Konkurssipäätökseen merkitään konkurssiin asettamisen kellonaika. Konkurssimenettely alkaa konkurssiin asettamisesta.

Kun tuomioistuin on tehnyt päätöksen konkurssiin asettamisesta, se julkaisee viipymättä konkurssi-ilmoituksen sähköisessä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä.

Konkurssipäätös pannaan välittömästi täytäntöön. Sen täytäntöönpanoa ei voida keskeyttää eikä lykätä, eikä laissa säädettyä täytäntöönpanon toteutustapaa tai menettelyä voi muuttaa. Jos ylempi oikeusaste kumoo konkurssipäätöksen, se ei vaikuta konkurssipesän hoitajan toteuttamien tai häntä koskevien oikeudellisten toimenpiteiden pätevyYTEEN. Velallinen ja hakemuksen jättänyt velkoja voivat valittaa konkurssipäätöksestä 15 päivän kuluessa konkurssi-ilmoituksen julkaisemisesta. Päätökseen, jonka piirituomioistuin on tehnyt valituksesta, voivat velallinen ja konkurssihakemuksen jättänyt velkoja hakea muutosta korkeimmassa oikeudessa. Konkurssipesän hoitaja ei voi hakea muutosta velallisen puolesta eikä edustaa velallista muutoksenhaun käsittelyssä.

Konkurssimenettelyn kesto on Virossa melko pitkä. Menettely, joka päättyy keskeytykseen ilman konkurssiin asettamista, kestää oikeushenkilöiden tapauksessa keskimäärin 94 päivää ja luonnollisten henkilöiden tapauksessa 85 päivää. Oikeushenkilöiden osalta on tarvittu keskimäärin 462 päivää saada aikaan jakoehdotus, jonka perusteella velkojille voidaan maksaa maksut. Luonnollisilla henkilöillä aika on keskimäärin 455 päivää. Sovintoratkaisuun päättyvä konkurssimenettely kestää oikeushenkilöiden kohdalla keskimäärin 340 päivää ja luonnollisten henkilöiden kohdalla 352 päivää. Eniten aikaa vievät ne konkurssimenettelyt, jotka keskeytetään konkurssiin asettamisen jälkeen: oikeushenkilöillä keskimäärin 745 päivää ja luonnollisilla henkilöillä 709 päivää. Koko menettely konkurssihakemuksen tekemisestä konkurssimenettelyn päättymiseen kestää keskimäärin 270–280 päivää[1].

Jos konkurssimenettelyssä on julkaistava ilmoitus tai menettelyasiakirja, se julkaistaan sähköisessä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä. Tuomioistuin voi julkaista *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä ilmoituksen konkurssihakemuksen käsittelyn ajankohdasta ja paikasta. Tuomioistuin julkaisee *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä viipymättä ilmoituksen konkurssipäätöksestä, jolla velkoja asetetaan konkurssiin (konkurssi-ilmoitus).

Ennen konkurssiin asettamista ja konkurssimenettelyn aloittamista toteutetaan ns. alustava menettely. Jos tuomioistuin päättää hyväksyä konkurssihakemuksen, se nimittää väliaikaisen konkurssipesän hoitajan. Tuomioistuin voi myös velallisen taloudellisen tilan vuoksi kieltäytyä nimittämästä väliaikaista pesänhoitajaa ja asettaa velallisen konkurssiin. Jos tuomioistuin ei nimitä väliaikaista pesänhoitajaa, menettelyä ei jatketa konkurssihakemuksen perusteella ja menettely päätetään. Väliaikainen pesänhoitaja määrittää velallisen omaisuuden ja veloitteet sekä velallisen omaisuuteen liittyvän täytäntöönpanomenettelyn ja tarkistaa, riittävätkö velallisen varat kattamaan konkurssimenettelystä aiheutuvat kulut ja kustannukset. Väliaikainen pesänhoitaja muun muassa arvioi velallisen taloudellista tilannetta ja maksukykyä sekä velallisen yrityksen toiminnan jatkumisenäkymiä, ja jos velallinen on oikeushenkilö, velallisen tervehdyttämisenäkymiä ja varmistaa velallisen omaisuuden säilymisen. Väliaikaisen pesänhoitajan tehtävänä on osoittaa, onko konkurssihakemus hyväksyttävä vai hylättävä.

2. Tervehdyttämisen menettely

Yritys esittää tervehdyttämisen menettelyn aloittamiseksi hakemuksen.

Tuomioistuin aloittaa tervehdyttämisen menettelyn, jos hakemus täyttää siviiliprosessilaissa ja yrityssaneerauslaissa asetetut vaatimukset ja jos yritys on esittänyt perustellun väitteen, jonka mukaan

se on tulevaisuudessa todennäköisesti maksukyvytön

yritys vaatii tervehdyttämistä

yrityksen kestävä toiminta on todennäköinen tervehdyttämisen jälkeen.

Tervehdyttämisen menettelyä ei aloiteta, jos

yritys on konkurssimenettelyn kohteena

yrityksen pakollisesta purkamisesta on annettu tuomioistuimen päätös tai toteutetaan täydentävä likvidaatio

yritykseen kohdistuvan tervehdyttämisen menettelyn päättymisestä on kulunut alle kaksi vuotta.

Jos yritys pyytää yritystoiminnan tervehdyttämistä, tuomioistuin voi kieltäytyä hakemuksen käsittelystä, mikäli yritys ei ole esittänyt perusteluita yrityksen tervehdyttämistarpeesta ja siitä, että yrityksen kestävä toiminta on todennäköinen tervehdyttämisen jälkeen.

Tervehdyttämisen tehokkuuden arvioinnin perustaksi voidaan ottaa tervehdyttämissuunnitelma, jonka hyväksyminen kestää keskimäärin puoli vuotta tervehdyttämishakemuksen jättämisestä[2]. Tämän lisäksi tarvitaan aikaa tervehdyttämissuunnitelman täytäntöönpanoon. Todelliset tulokset näkyvät, kun tervehdyttämissuunnitelma on saatu toteutettua, mutta eri tervehdyttämisen menettelyissä toteutuksen kestot vaihtelevat.

Jos tuomioistuin on päättänyt aloittaa tervehdyttämisen menettelyn ja on antanut tervehdyttämistä koskevan päätöksen, selvittäjä lähettää välittömästi velkojille ilmoituksen menettelyn aloittamisesta ja siitä, kuinka paljon niillä on velkaluettelon perusteella saatavaa yritykseltä.

Tervehdyttämisen menettelyssä alustavia menettelyjä ovat menettelyt tervehdyttämishakemuksen jättämisestä aina tervehdyttämissuunnitelman hyväksymiseen tai tervehdyttämisen menettelyn päätökseen saattamiseen. Tuomioistuin keskeyttää kyseisen ajankohtana yrityksen varoihin liittyvän

täytäntöönpanomenettelyn siihen saakka, kun tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään tai päätetään, paitsi jos kyse on täytäntöönpanomenettelystä, joka toteutetaan työsuhteesta johtuvien saatavien tai elatusapusaatavien vuoksi. Yritykseen kohdistuviin saataviin sovellettavan viivästyskoron ja ajan kuluessa kasvavan sopimussakon laskenta keskeytetään tervehdyttämissuunnitelman hyväksymiseen saakka. Asiaa käsittelevä tuomioistuin voi yrityksen esittämän hakemuksen, johon on liitetty selvittäjän suostumus, perusteella keskeyttää oikeudenkäynnin, jossa on kyse yritykseen kohdistuvasta rahavaateesta, siihen saakka, kun tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään tai tervehdyttämisen menettely saadaan päätökseen, paitsi jos kyseessä on työsuhteesta johtuva saatava tai elatusapusaatava, josta ei ole vielä tehty päätöstä. Velkojan esittämän konkurssihakemuksen perusteella tuomioistuin lykkää kaikkia päätöksiä konkurssimenettelyn aloittamisesta siihen saakka, että tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään tai tervehdyttämisen menettely saatetaan päätökseen.

Tuomioistuin nimittää selvittäjän siihen saakka, että tervehdyttämisen menettely saatetaan päätökseen.

3. Velkajärjestelymenettely

Velallinen voi velkajärjestelymenettelyn avulla järjestellä uudelleen rahamääräiset veloitteensa. Velallisella katsotaan olevan maksuvaikeuksia, jos tämä ei pysty tai todennäköisesti ei kykene täyttämään veloitteitaan niiden erääntyessä.

Velkajärjestelymenettelyn aloittamiseksi velkoja tekee tuomioistuimelle hakemuksen. Siihen on liitettävä muun muassa velkajärjestelysuunnitelma, jossa ilmoitetaan uudelleenjärjestettävät veloitteet ja järjestelytapa sekä velkajärjestelysuunnitelman toteuttamisen määräaika. Ennen velkajärjestelyhakemuksen jättämistä tuomioistuimelle velallisen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet velan uudelleenjärjestelemiseksi tuomioistuimen ulkopuolella.

Tuomioistuin hyväksyy velkajärjestelyhakemuksen, jos se täyttää siviiliprosessilain sekä velkojen uudelleenjärjestelystä ja velkasuojauksesta annetun lain vaatimukset. Hakemuksen tutkittavaksi ottamista koskeva päätös välitetään velalliselle ja kaikille velkojille, joiden saatavia velallinen aikoo järjestellä uudelleen. Päätös julkaistaan myös sähköisessä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä.

Tuomioistuin ei hyväksy velkajärjestelyhakemusta, jos

velallinen on asetettu konkurssiin

tuomioistuin on hakemuksen tekemistä edeltäneiden kymmenen vuoden aikana hyväksynyt velallisen velkajärjestelyhakemuksen tai velallisen veroista vapautumista koskevan hakemuksen konkurssimenettelyssä

velallisella ei ole maksuvaikeuksia tai ne voidaan selkeästi ratkaista ilman velkojen uudelleenjärjestelyä muun muassa myymällä velallisen omaisuutta velkojen kattamiseksi siinä määrin, mitä velalliselta voidaan kohtuudella odottaa

hakemus tai sen liitteet eivät täytä lakisääteisiä vaatimuksia.

Tuomioistuin voi kieltäytyä hyväksymästä velkajärjestelyhakemusta, jos

velallisen ehdottaman velkajärjestelysuunnitelman hyväksyminen tai toteutuminen on epätodennäköistä, kun otetaan huomioon esimerkiksi velallisen maksukyky velkajärjestelyhakemuksen jättämisestä edeltäneiden kolmen vuoden aikana ja velallisen kyky harjoittaa kohtuullisen kannattavaa toimintaa velkajärjestelyohjelman voimassaolon aikana, velallisen ikä, ammatti ja koulutus huomioiden velallinen ei ole toteuttanut ennen tuomioistuimelle jätettyä velkajärjestelyhakemusta tarvittavia toimenpiteitä velan uudelleenjärjestelemiseksi tuomioistuinten ulkopuolella

velallinen on tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti toimittanut paikkansapitämättömiä tai epätäydellisiä tietoja omaisuudestaan, tuloistaan, velkojistaan tai velvoitteistaan

velallinen kieltäytyy antamasta valaheitoista vakuutusta toimitettujen tietojen todenmukaisuudesta tai toimittamasta tuomioistuimen pyytämiä lisätietoja velallinen on tuomittukonkurssimenettelyyn, täytäntöönpanomenettelyyn veririkollisuuteen tai yrityksiin liittyvään rikokseen eikä tuomioita ole poistettu rikosrekisteristä

velallinen on hakemuksen jättämistä edeltäneiden kolmen vuoden aikana tai hakemuksen jättämisen jälkeen tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti toimittanut virheellisiä tai puutteellisia tietoja taloudellisesta tilanteestaan valtion, paikallisviranomaisen tai säätiön avustuksen tai muun edun saamiseksi tai harjoittanut veronkiertoa

velallinen on ilmeisen harkitusti toteuttanut velkoja vahingoittavia liiketoimia.

Jos tuomioistuin päättää velallisen hakemusta käsitellessään velkajärjestelymenettelyn aloittamisesta, se välittää päätöksen hakemuksen hyväksymisestä velalliselle ja kaikille velkojille, joiden saamia velallisen haluaa järjestellä uudelleen. Päätös julkaistaan myös sähköisessä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä.

Velkajärjestelymenettelyssä alustavia menettelyjä ovat menettelyt velkajärjestelyhakemuksen jättämisestä aina velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen. Jos velkajärjestelyhakemus hyväksytään, velalliseen kohdistuviin saataviin sovellettavan viivästyskoron ja ajan kuluessa kasvavan sopimussakon laskenta keskeytetään velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen tai menettelyn päättymiseen saakka. Tämä ei koske saatavia, joita velallinen ei pyri järjestelemään uudelleen. Jos hakemus hyväksytään, velkoja ei voi vedota sellaisen rahamääräisen velvoitteen rikkomiseen, joka syntyi ennen velkajärjestelyhakemuksen jättämistä, irtisanoakseen velallisen kanssa tehdyn sopimuksen, josta johtuvan saatavan velallinen aikoo järjestää uudelleen, eikä velkoja voi näillä perusteilla kieltäytyä täyttämästä omia velvoitteitaan. Kaikki sopimukset, joiden mukaan velkoja voi irtisanoa sopimuksen, kun velkajärjestelyhakemus tehdään tai velkajärjestelysuunnitelma hyväksytään, ovat mitättömiä. Kun tuomioistuin hyväksyy hakemuksen, se keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn (tai pakkotäytäntöönpanon) varojen perimiseksi velallisen varoista velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen tai menettelyn päättämiseen saakka.

Tuomioistuin voi myös keskeyttää velalliseen kohdistuvia rahamääräisiä saatavia koskevan tuomioistuinkäsittelyn, jossa ei ole tehty päätöstä, peruuttaa toimenpiteen varmistamiseen liittyvät menettelyt, kuten pankkitalletusten takavarikoinnin, ja kieltää velkoja käyttämästä velallisen antamasta vakuudesta johtuvia oikeuksiaan, mukaan lukien myydä pantattua omaisuutta tai pyytää sen myyntiä.

[1] Survey on the efficiency of insolvency proceedings (19. maaliskuuta 2013), tekijä AS Pricewaterhouse Coopers Advisors, toimeksiantaja Estonian Government Office, Fund of Wise Decisions, kumppani oikeusministeriö, s. 7.

[2] *Ks. edellinen alaviite*, s. 8.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssiin asettamisen yhteydessä velallisen omaisuudesta tulee konkurssipesä, ja velallisen oikeudet hallita ja käyttää konkurssipesää siirretään konkurssipesän hoitajalle.

Velallisen omaisuudesta tulee konkurssipesä konkurssipäätöksen perusteella, ja sitä käytetään velkojen saatavien kattamiseksi ja konkurssimenettelyn suorittamiseksi. Konkurssipesä merkitsee velallisen omaisuutta konkurssiin asettamishetkellä, takaisinperittyä tai takaisinsaatuja omaisuutta sekä velallisen konkurssimenettelyn aikana hankkimia omaisuuksia. Konkurssipesään ei kuulu velallisen omaisuus, johon ei voi lain mukaan kohdistaa perintätoimia. Omaisuuteen, johon ei voida lain mukaan kohdistaa perintätoimia, sovelletaan täytäntöönpanomenettelyä annettua lakia. Siihen sisältyy ohjeellinen luettelo omaisuudesta, jota ei ulosmitata. Tällaisen luettelon tavoite on turvata velallisen sosiaalinen vähimmäissuoja. Kielto myydä omaisuutta, joka ei kuulu ulosoton piiriin, johtuu myös tarpeesta turvata muut perusoikeudet, joita ovat esimerkiksi oikeus valita vapaasti toiminta-ala, ammatti ja työpaikka, oikeus harjoittaa liiketoimintaa, oikeus koulutukseen, uskonnonvapaus sekä yksityis- ja perhe-elämän suojele. Lisäksi tietynlaisen omaisuuden ulosmittaus on hyvän tavan vastaista.

Viron lainsäädännön nojalla myös tulojen ulosottoon sovelletaan rajoituksia. Päätavoitteena on varmistaa velalliselle ja hänen huollettavilleen tarvittava vähimmäistoimeentulo velalliseen sovellettavan menettelyn aikana. Rajoituksia on kahdenlaisia: ulosmittauksen ulkopuolelle jätettävä tietty osuus, joka jää velallisen käyttöön ja jolla varmistetaan tälle vähimmäistoimeentulo, ja ns. sosiaalietuudet, joissa määritellään tietyn oikeuden suojaamiseksi maksettavat kohdenetut määrät, joita ei pidä käyttää mihinkään muuhun velvoitteeseen. Tiettyissä olosuhteissa tällaiset etuudet voidaan kuitenkin osittain ulosmitata. Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen liittyvät velallisen luovutukset mitätöidään. Toisen osapuolen tällaisen luovutustoimen perusteella siirtämät omaisuuserät palautetaan tälle osapuolelle, jos omaisuuserät on pidetty konkurssipesässä, tai sille myönnetään korvaus, jos konkurssipesä on siirron tuloksena kasvanut. Jos velallinen on luovuttanut tulevat korvausvaatimuksensa ennen konkurssi-ilmoitusta, luovutus ei ole konkurssin asettamishetkestä lähtien pätevä konkurssin asettamisen jälkeen syntyneiden saatavien osalta. Velallisena oleva luonnollinen henkilö voi luovuttaa konkurssipesän omaisuutta pesänhoitajan suostumuksella. Kaikki luovutukset ilman pesänhoitajan suostumusta mitätöidään.

Konkurssiin asettamisen jälkeen velallisella olevan konkurssipesään liittyvän velvoitteen suorittamisen voi hyväksyä ainoastaan pesänhoitaja. Jos velvoite suoritettiin velallisen hyväksi, velvoite katsotaan täytetyksi ainoastaan, jos sen täyttämistä varten siirretyt omaisuuserät on säilytetty konkurssipesässä tai konkurssipesä on siirron tuloksena kasvanut. Jos velvoite suoritettiin velallisen hyväksi ennen konkurssi-ilmoituksen julkaisemista, velvoite katsotaan täytetyksi, jos sen täyttänyt henkilö ei ollut (eikä hänen tarvinnut olla) tietoinen konkurssiin asettamisesta velvoitteen täyttämishetkellä.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Velallisena oleva luonnollinen henkilö menettää konkurssiin asettamisen yhteydessä oikeutensa suorittaa konkurssipesään liittyviä liiketoimia, ja velallisena oleva oikeushenkilö menettää oikeutensa suorittaa mitään liiketoimia.

Velallinen antaa tuomioistuimelle, pesänhoitajalle ja konkurssipesän valvokunnalle konkurssimenettelyssä tarvittavat tiedot etenkin velallisen omaisuudesta, mukaan lukien velvoitteet sekä liike- ja ammattitoiminta. Velallisen on annettava pesänhoitajalle tase ja luettelo velallisen varoista ja veloista konkurssiin asettamispäivänä.

Tuomioistuin voi vaatia velallista vannomaan tuomioistuimessa, että sille toimitetut tiedot velallisen varoista, veloista sekä liike- ja ammattitoiminnasta ovat todenperäisiä velallisen parhaan ymmärryksen mukaisesti.

Velallisen on annettava apua väliaikaiselle konkurssipesän hoitajalle ja pesänhoitajalle näiden hoitaessa tehtäviään.

Velallinen ei saa poistua Virosta ilman tuomioistuimen lupaa konkurssiin asettamisen jälkeen ja ennen kuin hän on vannonut valan.

Tuomioistuin voi määrätä velalliselle sakon tai velvollisuuden saapua oikeuteen tai voi vangita velallisen, jos tämä ei noudata tuomioistuimen määräystä.

Tuomioistuin voi toimia näin myös varmistaakseen, että laissa säädetty velvoite täytetään.

Velallisella on oikeus tutustua pesänhoitajan asiakirja-aineistoon ja konkurssiasian oikeudenkäyntiasiakirjoihin. Pesänhoitaja voi perustelluista syistä evätä velallisen pyynnön tutustua pesänhoitajan asiakirja-aineistoon sisältyvää asiakirjaan, jos se hankaloittaisi konkurssimenettelyn suorittamista.

Konkurssipesän hoitaja

Konkurssipesän hoitaja hoitaa konkurssipesään liittyviä liiketoimia ja toteuttaa muita toimenpiteitä. Velallisen toiminnasta johtuvat oikeudet ja velvoitteet kuuluvat pesänhoitajalle. Pesänhoitaja osallistuu velvolluuksiensa mukaisesti velallisen sijasta tuomioistuinkäsittelyyn osapuolena konkurssipesään liittyvissä riita-asioissa.

Kun konkurssi julistetaan, velallisen oikeus hallita ja käyttää konkurssipesää siirtyy konkurssipesän hoitajalle. Velallisena olevaa oikeushenkilöä koskevassa konkurssimenettelyssä pesänhoitaja voi suorittaa kaikenlaisia liiketoimia ja toteuttaa kaikkia konkurssipesään liittyviä oikeustoimia. Jos konkurssiin joutuu velallisena oleva luonnollinen henkilö, pesänhoitaja voi toteuttaa ainoastaan sellaiset liiketoimet ja oikeustoimet, jotka ovat tarpeen konkurssimenettelyn tavoitteen toteuttamiseksi ja pesänhoitajan tehtävän suorittamiseksi.

Pesänhoitaja puolustaa kaikkia velkojien oikeuksia ja etuja sekä varmistaa, että konkurssimenettely on lainmukainen, nopea ja taloudellisesti järkevä.

Pesänhoitajan on täytettävä veloitteensa tunnolliselta ja rehelliseltä pesänhoitajalta odotettavalla huolellisuudella, ja hänen on otettava huomioon kaikkien velkojien ja velallisten edut.

Konkurssipesän hoitaja määrittää velkojien saatavat, hallinnoi konkurssipesää, huolehtii konkurssipesän omaisuuden järjestämisestä ja myynnistä sekä velkojien saatavien kattamisesta konkurssipesästä; selvittää velallisen maksukyvyttömyyden syyn ja ajankohdan, jolloin velallinen tuli maksukyvyttömäksi; järjestää tarvittaessa velallisen liiketoiminnan jatkamisen; muuttaa tarvittaessa velallisena olevan oikeushenkilön omaisuuden rahaksi; antaa lainsäädännössä säädettyissä tapauksissa tietoa velkojille ja velallisille; raportoi toimistaan ja antaa tietoa konkurssimenettelystä tuomioistuimelle, valvovalle virkamiehelle ja konkurssipesän valvokunnalle; ja täyttää muut lakisääteiset velvoitteet. Jos velallisen maksukyvyttömyys johtuu vakavasta hallinnollisesta virheestä, pesänhoitajan on esitettävä korvausvaatimus vahingosta vastuussa olevalle henkilölle välittömästi sen jälkeen, kun korvausvaatimukselle on riittävät perusteet. Pesänhoitajalla on lakisääteisten oikeuksien lisäksi väliaikaisen pesänhoitajan oikeudet.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Viron konkurssimenettelyssä sallitaan kuittaukset. Konkurssimenettelyssä saatavien kuittaukseen sovelletaan seuraavia ehtoja:

- 1) kuitattavien saatavien on oltava rahamääräisiä velvoitteita tai muita samankaltaisia velvoitteita
- 2) velkojalla on oltava oikeus täyttää veloitteensa, ja velallisen velvoitteen on täytynyt eräännyä maksettavaksi
- 3) velkojan on ilmoitettava velalliselle kuittauksesta ennen kuin lopullinen jakoehdotus toimitetaan tuomioistuimelle. Ilmoitusta ei saa tehdä ehdollisesti eikä sille saa asettaa määräaikaa
- 4) velkojan oikeuden kuitata saatavansa velallisen saatavaa vastaan on oltava olemassa ennen konkurssiin asettamista.

Jos velallisen saatavaan sovellettiin konkurssiin asettamisajankohtana lykkäävää ehtoa tai saatava ei ollut vielä langennut maksettavaksi konkurssiin asettamisajankohtana tai vaatimus ei koskenut samankaltaisia velvoitteita, saatava voidaan kuitata ainoastaan, kun lykkäävää ehtoa voidaan soveltaa, velallisen saatava on eräännyntä tai veloitteista on tullut samankaltaisia velvoitteita. Minkäänlaista kuittausta ei sallita, jos velallisen saatavan lykkäävää ehtoa voidaan soveltaa tai saatava eräännyntä ennen kuin velkoja voi kuitata sen.

Jos velkojan saatava on vanhentunut, velkoja voi silti kuitata sen, jos kuittausoikeus syntyi ennen saatavan vanhentumista. Velkoja voi myös kuitata saatavan, joka aiheutuu siitä, ettei velallinen ole noudattanut sopimusta, koska pesänhoitaja lykkäsi velallisen velvoitetta konkurssiin asettamisen jälkeen.

Jos sopimusvelvoitteen kohde on jaettavissa ja velkoja on osittain täyttänyt veloitteensa konkurssiin asettamishetkellä, velkoja voi kuitata velallisen rahamääräisen velvoitteen siltä osalta, joka vastaa velkojan veloitteen suoritettua osaa. Jos velallinen on asunto- tai liikekiinteistön vuokranantaja ja vuokralleottaja on maksanut velalliselle vuokran etukäteen ennen konkurssiin asettamista, muodostuu velalliselle syntynyttä perusteetonta etua koskeva vaatimus. Asunto- tai liikekiinteistön vuokralleottaja voi kuitata sen velallisen saatavaa – joka vuokralleottajalla on velalliseen nähden – vastaan. Asunto- tai liikekiinteistön vuokralleottaja voi myös kuitata vahingonkorvausvaatimuksen, joka liittyy sopimuksen ennenaikaiseen päättämiseen tai irtisanomiseen. Siirrolla saatu saatava voidaan kuitata konkurssimenettelyssä ainoastaan, jos saatava siirrettiin ja velalliselle ilmoitettiin siitä kirjallisesti viimeistään kolme kuukautta ennen konkurssiin asettamista. Siirrolla saatu saatava ei voi kuitata, jos saatava siirrettiin väliaikaisen pesänhoitajan nimittämistä edeltäneiden kolmen vuoden aikana ja velallinen oli tuolloin maksukyvytön, ja saatavan saanut henkilö oli tietoinen tai hänen olisi pitänyt olla tietoinen maksukyvyttömyydestä siirtoaajankohtana.

Saataviin, joita ei voi kuitata, sisältyvät elatusapusaatavat, terveydelle aiheutuneesta vahingosta tai henkilön kuolemasta johtuvat korvaukset sekä lainvastaisesta ja tahallisesta vahingon aiheuttamisesta syntyneet saatavat, joita toisella osapuolella on kuittausta vaativaa osapuolta kohtaan; toisen osapuolen saatavat, joiden osalta mitään maksuvaatimuksia ei voi lain mukaan esittää; ulosmitattu saatava, joka kohdistuu osapuolen saatavaan toiselta osapuolelta, jos kuittausta vaatinut osapuoli sai saatavan ulosmittauksen jälkeen tai jos sen saatava eräännyntä ulosmittauksen jälkeen ja myöhemmin kuin ulosmitattu saatava; saatava, josta toinen osapuoli voi esittää vastalauseita, tai toisen osapuolen saatava, jonka kuittausta ei sallita muista lakiin perustuvista syistä.

Kuittauksia ei säännellä erikseen tervehdyttämismenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä, joten niihin sovelletaan velvoiteoikeudesta annetun lain yleistä menettelyä.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Konkurssimenettely

Pesänhoitajalla on oikeus täyttää velallisen tekemästä sopimuksesta johtuva täyttämätön velvoite ja vaatia toista osapuolta täyttämään veloitteensa tai hylkäämään sopimuksesta johtuva velallisen velvoite, jollei laissa toisin säädetä. Pesänhoitaja ei saa hylätä sopimuksesta johtuvaa velallisen velvoitetta, jos velvoite on varmistettu kiinteistörekisteriin merkityllä ennakkoilmoituksella. Jos pesänhoitaja jatkaa velallisen veloitteen täyttämistä tai ilmoittaa, että se aikoo täyttää veloitteen, toisen sopimuspuolen on edelleen täytettävä veloitteensa. Tässä tapauksessa pesänhoitaja menettää oikeutensa kieltäytyä täyttämästä velallisen velvoitetta. Jos pesänhoitaja edellyttää toista sopimuspuolta noudattamaan sopimusta, toinen sopimuspuoli voi vaatia, että pesänhoitaja turvaa velallisen veloitteen täyttämisen. Toinen sopimuspuoli voi kieltäytyä toteuttamasta veloitettaan, sanoa irti sopimuksen tai peruuttaa sen siihen saakka, että pesänhoitaja on turvannut velallisen veloitteen täyttämisen. Velalliseen kohdistuva toisen sopimuspuolen saatava, joka on syntynyt veloitteesta, joka on täytetty sen jälkeen kun pesänhoitaja on edellyttänyt, että toinen osapuoli täyttää veloitteen, on yhdistetty velvoite. Jos pesänhoitaja hylkää velallisen veloitteen konkurssiin asettamisen jälkeen, toinen sopimuspuoli voi esittää vaateen sopimuksen rikkomisesta konkurssimenettelyn velkojan asemassa. Jos sopimusvelvoitteen tavoite on jaettavissa ja toinen osapuoli on osittain täyttänyt veloitteensa konkurssiin asettamishetkellä, tämä osapuoli voi edellyttää, että velallisen rahamääräinen velvoite täytetään siltä osalta, joka vastaa toisen osapuolen osuutta veloitteesta, mutta vain jos toinen osapuoli on konkurssivelkoja.

Lakiin sisältyy myös erityistapauksia tietyistä sopimustyypeistä:

1) jos velallinen on myynyt irtainta omaisuutta, jonka omistusoikeuden se varaa ennen konkurssiin asettamista, ja siirtänyt irtaimen omaisuuden omistuksen ostajalle, ostajalla on oikeus vaatia myyntisopimuksen noudattamista. Tässä tapauksessa pesänhoitaja ei voi hylätä myyntisopimuksesta johtuvia velallisen velvoitteita.

2) asunto- tai liikekiinteistön vuokranantajan konkurssi ei ole peruste asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimuksen irtisanomiselle, ellei sopimuksessa toisin määrätä. Jos asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimuksessa konkurssi on peruste sopimuksen irtisanomiselle, pesänhoitaja voi irtisanoa sopimuksen yhden kuukauden irtisanomisajalla, tai sitä lyhyemmällä irtisanomisajalla, jos siitä määrätään sopimuksessa. Asunnon vuokranantajan konkurssi ei ole peruste asunnon vuokrasopimuksen irtisanomiselle. Jos asunto- tai liikekiinteistön vuokra on maksettu velalliselle etukäteen ennen konkurssiin asettamista, muodostuu velalliselle syntynyttä perusteetonta etua koskeva vaatimus, jonka asunto- tai liikekiinteistön vuokralleottaja voi kuitata velallisen saatavaa vastaan.

3) jos asunto- tai liikekiinteistön vuokralleottaja asetetaan konkurssiin, asunto- tai liikekiinteistön vuokranantaja voi irtisanoa asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimuksen ainoastaan yleisen menettelyn perusteella. Asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimusta ei saa irtisanoa vuokranmaksun viivästymisen vuoksi, jos viivästys koskee vuokranmaksua ennen konkurssihakemuksen tekemistä. Pesänhoitajalla on oikeus irtisanoa velallisen tekemä asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimus kuukauden irtisanomisajalla tai sitä lyhyemmällä irtisanomisajalla, jos tästä määrätään sopimuksessa. Jos kiinteää omaisuutta tai toimitiloja ei ole siirretty velallisen haltuun ennen konkurssiin asettamista, sekä pesänhoitaja että toinen osapuoli voivat irtisanoa sopimuksen. Jos sopimus irtisanoaan tai perutaan, toinen osapuoli voi vaatia korvausta sopimuksen ennakaisesta irtisanomisesta aiheutuvista tappioista, koska se on velkojana konkurssimenettelyssä, tai kuittauksella.

4) asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimusta koskevaa menettelyä sovelletaan myös velallisen tekemiin vuokrasopimuksiin.

Pesänhoitajalla on oikeus päättää sopimuksen jatkamisesta tai irtisanomisesta, mutta jos toinen osapuoli ehdottaa, että pesänhoitaja käyttää valintaoikeuttaan, pesänhoitajan on välittömästi ja viimeistään seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava, täyttääkö vai hylkääkö se velallisen velvoitteen. Tuomioistuin voi pidentää tätä määräaika pesänhoitajan pyynnöstä. Jos pesänhoitaja ei anna ajoissa ilmoitusta vaateen täyttämistä tai sen hylkäämisestä, pesänhoitajalla ei ole oikeutta vaatia toista osapuolta noudattamaan sopimusta ennen kuin pesänhoitaja on täyttänyt velallisen velvoitteen. Joitakin velallisen tekemiä sopimuksia voidaan myös palauttaa konkurssipesään. Tuomioistuin voi esimerkiksi mitätöidä sopimukset, jotka on tehty väliaikaisen pesänhoitajan nimittämisestä konkurssiin asettamiseen ulottuvalla ajanjaksolla. Takaisinsaannin edellytyksenä on aikaa koskevien edellytysten lisäksi se, että sopimus on vahingoittanut velkojen etuja. Jos velkojen etuja ei ole vahingoitettu eikä konkurssipesä kasva takaisinsaannin vaikutuksesta, takaisinsaannille ei ole mitään syytä.

Konkurssissa olevalla velallisella tai sen pesänhoitajalla ei pääsääntöisesti ole oikeutta muuttaa sopimuksia. Sopimuksia voidaan kuitenkin muuttaa, jos konkurssihakemuksen jälkeen tehdään sovintoratkaisu. Tässä tapauksessa velallisen ja velkojen välisen sopimuksen perusteella on mahdollista vähentää velkoja tai pidentää maksuaikaa. Sama tulos voidaan saavuttaa tervehdyttämisenmenettelyssä tai velkajärjestelymenettelyssä. Konkurssilaissa, yrityssaneerauslaissa ja velkojen uudelleenjärjestelystä annetussa laissa ei säädetä erikseen velkojen siirtämisestä tai velvoitteiden vastattavaksi ottamisesta. Tämän vuoksi sovelletaan velvoiteoikeuslain mukaista yleistä menettelyä.

Tervehdyttämisenmenettely ja velkajärjestelymenettely

Tervehdyttämisenmenettelyssä sallitaan sopimusten uudelleenjärjestely. Kaikki sopimukset, joiden mukaan velkoja voi irtisanoa sopimuksen, kun tervehdyttämisenmenettely on aloitettu tai tervehdyttämisuunnitelma on hyväksytty, ovat mitättömiä. Työsopimukseen tai johdannaiskauppaan perustuvia saatavia ei saa järjestellä uudelleen velkajärjestelysuunnitelmassa.

Jos velkajärjestelyhakemus hyväksytään, velkoja ei voi vedota sellaisen rahamääräisen velvoitteen rikkomiseen, joka syntyi ennen velkajärjestelyhakemuksen jättämistä, irtisanoakseen velallisen kanssa tehdyn sopimuksen, josta johtuvan saatavan velallinen aikoo järjestää uudelleen, eikä velkoja voi näillä perusteilla kieltäytyä täyttämästä omia velvoitteitaan. Kaikki sopimukset, joiden mukaan velkoja voi irtisanoa sopimuksen, kun velkajärjestelyhakemus tehdään tai velkajärjestelysuunnitelma hyväksytään, ovat mitättömiä. Jatkuvan sopimuksen vuoksi syntyvät velvoitteet, jotka syntyvät tai erääntyvät velkajärjestelyhakemuksen tekemisen jälkeen, voidaan järjestellä uudelleen velkajärjestelymenettelyssä. Velkajärjestelysuunnitelmassa voidaan määrätä, että luottosopimus tai muu velkojan ennen velkajärjestelyhakemuksen jättämistä tekemä jatkuva sopimus, joka aiheuttaa velalliselle velkajärjestelyhakemuksen tekemisen jälkeen erääntyviä rahamääräisiä velvoitteita, päättyy, kun velkajärjestelysuunnitelma hyväksytään. Sopimuksen irtisanomisella on samat seuraukset kuin sopimuksen poikkeuksellisella peruuttamisella velallisesta johtuvien syiden vuoksi. Sopimuksen irtisanomisesta johtuvat velallisen velvoitteet voidaan järjestellä etukäteen uudelleen velkajärjestelysuunnitelmassa. Jos leasingisopimuksesta johtuvat velvoitteet järjestellään uudelleen, velkojana oleva vuokralleantaja voi poikkeuksellisesti irtisanoa sopimuksen viikon kuluessa velkajärjestelysuunnitelman hyväksymisestä.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssimenettelyn velkojat voivat esittää vaateensa velalliselle konkurssimenettelyssä. Pesänhoitajalle on ilmoitettava kaikista velalliseen kohdistuvista vaateista, jotka ovat syntyneet ennen konkurssiin asettamista, riippumatta perusteista tai vaateiden täyttämisen määräajoista. Velallista koskeva täytäntöönpanomenettely päättyy, kun jos konkurssi julistetaan, ja velkojan on esitettävä vaade konkurssipesän hoitajalle. Tervehdyttämisenmenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä ei voida aloittaa uutta menettelyä niihin liittyvien tervehdyttämisen- ja velkajärjestelysuunnitelmien voimassaoloaikana. Tämän voivat tehdä vain ne velkojat, joiden saatavia kyseinen suunnitelma koskee. Tervehdyttämisenmenettelyssä täytäntöönpano keskeytetään, paitsi silloin, kun täytäntöönpanomenettelyä sovelletaan työsuhteesta johtuvien saatavien tai elatusapusaatavien vuoksi. Tuomioistuin voi velkajärjestelymenettelyssä keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn väliaikaisena oikeussuojatoimena jopa ennen hakemuksen käsittelyä tai esittämistä. Kun tuomioistuin hyväksyy hakemuksen, se keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn (tai pakkotäytäntöönpanon) varojen perimiseksi velallisen varoista velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen tai menettelyn päättämiseen saakka.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssimenettely

Konkurssipesää tai omaisuuserien sisällyttämistä konkurssipesään koskevissa riita-asioissa oikeus olla osapuolena tuomioistuimessa velallisen sijasta siirretään pesänhoitajalle. Jos ennen konkurssiin asettamista alkaneessa oikeudenkäynnissä käsitellään velallisen toista henkilöä vastaan nostamaa kannetta tai muuta velallisen tekemää hakemusta, joka liittyy konkurssipesään, tai jos velallinen osallistuu johonkin oikeudenkäyntiin kolmantena osapuolena, pesänhoitaja voi velvollisuksiensa mukaisesti osallistua oikeudenkäyntiin velallisen sijasta. Jos pesänhoitaja on tietoinen tällaisesta oikeudenkäynnistä, mutta ei osallistu siihen, velallinen voi jatkaa kantajana, hakijana tai kolmantena osapuolena.

Jos ennen konkurssiin asettamista alkaneessa oikeudenkäynnissä on esitetty velalliseen kohdistuva omaisuutta koskeva vaade, josta ei ole vielä annettu tuomiota, tuomioistuin eikäsitlee samaa vaadetta tässä oikeudenkäynnissä. Tuomioistuin aloittaa menettelyn uudelleen kantajan hakemuksen perusteella, jos ylempi oikeusaste on kumonnut konkurssipäätöksen ja konkurssihakemuksen hylkäämistä koskeva päätös on tullut voimaan tai jos konkurssimenettely päättyy keskeytykseen ilman konkurssiin asettamista.

Jos vaatimus omaisuuden sulkemisesta konkurssipesän ulkopuolelle on esitetty ennen konkurssiin asettamista alkaneessa oikeudenkäynnissä, tuomioistuin käsittelee vaatimuksen. Tässä tapauksessa konkurssipesän hoitaja voi osallistua oikeudenkäyntiin velallisen sijasta. Pesänhoitajalla on vastaajana velallisen oikeudet ja velvollisuudet. Jos pesänhoitaja ei osallistu oikeudenkäyntiin, menettelyä voidaan jatkaa kantajan pyynnöstä.

Jos oikeudenkäynnissä on velallista kohtaan omaisuutta koskeva vaade, josta annettavaan tuomioon voi hakea muutosta, pesänhoitaja voi hakea muutosta velallisen puolesta konkurssiin asettamisen jälkeen. Velallinen voi hakea muutosta pesänhoitajan suostumuksella.

Jos velalliseen kohdistuva hallinnollinen toimenpide on riitautettu tuomioistuimessa, hallinnollisen toimenpiteen riitauttamiseen sovellettavan määräajan päättymistä lykätään.

Tervehdyttämisen menettely ja velkajärjestelymenettely

Kun tervehdyttämishakemus on jätetty, asiaa käsittelevä tuomioistuin voi yrityksen esittämän hakemuksen, johon on liitetty selvittäjän suostumus, perusteella keskeyttää oikeudenkäynnin, jossa on kyse yrityksen kohdistuvasta rahavaateesta, siihen saakka, kun tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään tai tervehdyttämisen menettely saadaan päätökseen, paitsi jos kyseessä on työsuhteesta johtuva saatava tai elatusapusaatava, josta ei ole vielä tehty päätöstä.

Jos tuomioistuin hyväksyy velkajärjestelyhakemuksen, se keskeyttää oikeudenkäynnin yrityksen kohdistuvasta rahavaateesta, josta ei ole vielä annettu tuomiota, velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen tai menettelyn päättämiseen saakka.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Velkojen osallistuminen konkurssimenettelyyn

Velkoja esittää vaateensa konkurssimenettelyssä. Velkojen on ilmoitettava pesänhoitajalle kaikki ennen konkurssiin asettamista syntyneet vaateensa velallista kohtaan, riippumatta perusteista tai vaateiden täyttämisen määräajoista. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun konkurssi-ilmoitus on julkaistu sähköisessä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä. Saatavasta ilmoitetaan pesänhoitajalle valvontakirjelmällä (*nõudeavaldus*). Velkojen on puolustettava saataviaan yleisessä velkojainkokouksessa. Vakuusoikeuksia puolustetaan yhdessä niiden turvaamien saatavien kanssa. Saatava, sen maksusaantijärjestys ja saatavien turvaaminen vakuusoikeudella katsotaan hyväksytyiksi, ellei pesänhoitaja tai yksikään velkoja vastusta sitä velkojainkokouksessa. Kokouksessa hyväksytyä saatavaa tai sen maksusaantijärjestystä ei voi riitauttaa myöhemmin.

Sen lisäksi, että kukin velkoja pyytää saatavansa ja sen puolustamista, velkojat osallistuvat konkurssimenettelyyn myös yleisen velkojainkokouksen kautta. Yleisellä velkojainkokouksella on toimivalta hyväksyä konkurssipesän hoitaja ja valita konkurssipesän valvojakunta, päättää velallisen yrityksen toiminnan jatkamisesta tai sen purkamisesta, päättää velallisen – mikäli se on oikeushenkilö – purkamisesta, tehdä sovintoratkaisu, päättää lain mukaisissa puitteissa konkurssipesän myyntiä koskevista kysymyksistä, puolustaa saatavia, ratkaista konkurssipesän hoitajan toimintaan kohdistuvia valituksia, päättää konkurssipesän valvojakunnan jäsenen palkkioista ja ratkaista muut asiat, jotka kuuluvat velkojainkokouksen toimivaltaan lain nojalla. Jos yleinen velkojainkokous päättää valita konkurssipesän valvojakunnan, valvojakunnan tehtävänä on muun muassa suojella konkurssimenettelyssä kaikkien velkojen etua.

Velkojen osallistuminen tervehdyttämisen menettelyyn

Selvittäjä ilmoittaa velkojille välittömästi tervehdyttämisen menettelyn aloittamisesta ja niillä yritystä kohtaan olevien vaateiden suuruudesta velkaluettelon perusteella. Jos velkoja, jonka saatavia pyritään järjestämään uudelleen tervehdyttämissuunnitelman puitteissa, ei ole samaa mieltä tässä ilmoituksessa esitetyistä tiedoista, velkoja toimittaa selvittäjälle ilmoituksessa esitetyssä määräajassa kirjallisen ilmoituksen, josta käy ilmi, missä suhteessa se ei ole samaa mieltä tervehdyttämistä koskevassa ilmoituksessa olevasta saatavasta, ja esittää todisteita näistä seikoista. Jos ilmoitusta ei esitetä määräaikaan mennessä, velkojan katsotaan olevan samaa mieltä saatavan suuruudesta. Jos selvittäjä ei ole samaa mieltä velkojan ilmoituksessa esitetystä väitteestä, hän välittää ilmoituksen ja todisteet viipymättä tuomioistuimelle ja perustelee, miksei hän ole samaa mieltä ilmoituksen tiedoista. Selvittäjän pitää perustella väitteensä. Tuomioistuin päättää toimitettujen väitteiden ja todisteiden perusteella, velkojen pääsaatavan ja rinnakkaisen saatavan suuruudesta sekä vakuuksien olemassaolosta ja laajuudesta.

Velkojen osallistuminen velkajärjestelymenettelyyn

Velkajärjestelymenettely koskee velkoja, joiden saatavat velallisilta ovat erääntyneet siihen mennessä, kun velkajärjestelyhakemus tehdään. Tuomioistuin päättää velkajärjestelyhakemuksen hyväksymisestä, ja se voi tarvittaessa myös kuulla velkojan kantaa ja pyytää täydentäviä tietoja tai asiakirjoja. Hakemuksen tutkittavaksi ottamista koskeva päätös välitetään velalliselle ja kaikille velkojille, joiden saatavia velallinen aikoo järjestellä uudelleen. Jos hakemus hyväksytään, velkoja ei voi vedota sellaisen rahamääräisen velvoitteen rikkomiseen, joka syntyi ennen velkajärjestelyhakemuksen jättämistä, irtisanoakseen velallisen kanssa tehdyn sopimuksen, josta johtuvan saatavan velallinen aikoo järjestää uudelleen, eikä velkoja voi näillä perusteilla kieltäytyä täyttämästä omia veloitteitaan. Kun tuomioistuin toimittaa velkajärjestelysuunnitelman velkojalle, se antaa velkajärjestelysuunnitelman vastaanottamisen jälkeen velkojalle vähintään kaksi viikkoa, mutta enintään neljä viikkoa aikaa esittää kanta tuomioistuimelle tai selvittäjälle. Velkoja esittää kantansa siihen, onko se samaa mieltä velallisen saatavasta ja vakuudesta antamista tiedoista, velallisen laskemasta velasta ja velan uudelleenjärjestelystä velallisen vaatimalla tavalla. Jos velkoja ei ole samaa mieltä velan järjestelystä uudelleen velallisen pyytämällä tavalla, velkojan on ilmoitettava, onko se samaa mieltä velan järjestelystä uudelleen muulla tavoin. Mikäli velkoja, jonka saatava haetaan uudelleenjärjesteltäväksi, ei ole samaa mieltä velallisen velkaluettelossa antamista tiedoista, velkoja ilmoittaa tuomioistuimelle, tai mikäli tuomioistuin niin määrää, selvittäjälle tuomioistuimen asettamassa määräajassa, miltä osin se ei ole samaa mieltä saatavasta, ja esittää todisteet. Jos ilmoitusta ei esitetä määräaikaan mennessä, velkojan katsotaan olevan samaa mieltä saatavan suuruudesta. Jos selvittäjä tai neuvonantaja ei ole samaa mieltä velkojan ilmoituksessa esitetystä väitteestä, se välittää ilmoituksen ja todisteet viipymättä tuomioistuimelle ja perustelee, miksei ole samaa mieltä ilmoituksen tiedoista. Tuomioistuin päättää toimitettujen väitteiden ja todisteiden perusteella velkojen pääsaatavan ja rinnakkaisen saatavan suuruudesta sekä vakuuksien olemassaolosta.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Velallisen omaisuudesta tulee konkurssipesä konkurssipäätöksen perusteella, ja sitä käytetään velkojen saatavien kattamiseksi ja konkurssimenettelyn suorittamiseksi. Konkurssipesä merkitsee velallisen omaisuutta konkurssiin asettamishetkellä, takaisinperittyä tai takaisinsaatuja omaisuutta sekä velallisen konkurssimenettelyn aikana hankkimia omaisuuksia. Konkurssipesään ei kuulu velallisen omaisuus, johon ei voi lain mukaan kohdistaa perintätoimia. Kun konkurssi julistetaan, velallisen oikeus hallita ja käyttää konkurssipesää siirtyy konkurssipesän hoitajalle. Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen liittyvät velallisen luovutukset mitätöidään. Ennen konkurssiin asettamista tuomioistuin voi kieltää velallista luovuttamasta omaisuutta tai omaisuuksia ilman väliaikaisen konkurssipesän hoitajan suostumusta.

Konkurssipesän hoitajan on otettava velallisen omaisuus haltuunsa ja aloitettava konkurssipesän hallinnointi viipymättä konkurssipäätöksen antamisen jälkeen. Konkurssipesän hoitajan on vaadittava kolmannen osapuolen hallussa oleva velallisen omaisuus takaisin konkurssipesään, jollei laissa toisin säädetä. Konkurssipesän hallinnointiin kuuluu sellaisten konkurssipesään liittyvien toimien suorittaminen, jotka ovat tarpeen konkurssipesän säilyttämiseksi ja konkurssimenettelyn toteuttamiseksi, sekä velallisen toimien hallinnointi, jos velallinen on oikeushenkilö, tai velallisen liiketoiminnan järjestäminen, jos velallinen on itsenäinen ammatinharjoittaja. Velallisena olevaa oikeushenkilöä koskevassa konkurssimenettelyssä konkurssipesän hoitajalla on tällaiset hallintoneuvoston tai oikeushenkilön hallintoneuvostoa korvaavan elimen oikeudet ja velvollisuudet, jotka eivät ole konkurssimenettelyn tavoitteen vastaisia. Konkurssipesän hoitajan vastuu on sama kuin hallintoneuvoston jäsenellä.

Konkurssipesän hoitaja voi toteuttaa liiketoimen konkurssipesästä käteisvaroin ainoastaan tuomioistuimen suostumuksella. Konkurssipesän hoitaja ei maksa mitään maksuja velkojille käteisvaroin jakosuhteen perusteella. Konkurssipesän hoitaja voi suorittaa konkurssimenettelyn kannalta erityisen merkityksellisiä liiketoimia ainoastaan konkurssipesän valvokunnan suostumuksella. Erityisen merkityksellisiä liiketoimia ovat ennen kaikkea lainanotto, ja jos kyse on konkurssipesään sisältyvästä yrityksestä, kaikki liiketoimet, jotka eivät kuulu yrityksen säännöllisen liiketoiminnan piiriin. Konkurssipesän hoitaja ei voi ryhtyä mihinkään liiketoimiin itsensä tai häneen etuyhteydessä olevien henkilöiden kanssa konkurssipesän osalta tai puolesta taikka suorittaa muita samankaltaisia tai eturistiriitoja aiheuttavia liiketoimia tai pyytää korvausta tällaisissa liiketoimissa syntyneistä kuluista.

Konkurssipesän hoitaja voi aloittaa konkurssipesän myynnin ensimmäisen yleisen velkojainkokouksen jälkeen, paitsi jos velkojat ovat kokouksessa toisin päättäneet. Jos velallinen on valittanut konkurssipäätöksestä, velallisen omaisuutta ei saa myydä ilman velallisen suostumusta ennen kuin käräjäoikeudelle jätetty valitus on käsitelty. Näitä rajoituksia ei sovelleta sellaisten omaisuuserien myyntiin, jotka ovat helposti pilaantuvia, joiden arvo laskee nopeasti tai joiden varastointi tai säilyttäminen on liian kallista. Jos velallisen yrityksen toiminta jatkuu, omaisuuseriä ei saa myydä, jos tämä estää yrityksen toiminnan jatkumisen. Jos sovintoratkaisuehdotus tehdään, omaisuuseriä ei voida myydä ennen velkajärjestelyn suorittamista, paitsi jos yleinen velkojainkokous päättää, että ne voidaan myydä sovintoratkaisuehdotuksesta huolimatta. Konkurssipesä myydään huutokaupalla noudattaen täytäntöönpanomenettelystä annetun lain mukaista menettelyä.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Vaatimukset velallisen konkurssipesälle

Kaikki ennen konkurssin julistamista velallista kohtaan syntyneet vaateet esitetään velallisen konkurssipesälle riippumatta perusteista tai vaateiden täyttämisen määräajoista. Kun konkurssi julistetaan, kaikkien velkojien velalliselle esittämien vaateiden katsotaan eräänntyneen, ellei laissa toisin säädetä. Jos velkoja on esittänyt vastaavan vaateen tuomioistuimessa, mutta mitään oikeudellista päätöstä ei ole vielä tehty, tuomioistuin keskeyttää vaateen käsittelyn ja velkojan on esitettävä vaade konkurssipesän hoitajalle. Jos velkoja on esittänyt vaateen tuomioistuimessa, ja tuomioistuin on antanut päätöksen, joka on tullut voimaan, velkojan on esitettävä vaade myös konkurssipesän hoitajalle. Tällöin kuitenkin katsotaan, että vaadetta on puolustettu. Konkurssipesän hoitaja voi riitauttaa päätöksen, jos velkojalla olisi ollut oikeus riitauttaa tuomioistuimen päätös.

Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen syntyvien saatavien käsittely

Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssimenettelyn velkojat voivat esittää vaateensa velalliselle ainoastaan konkurssilaisissa säädetyn mukaisesti. Vaateita voidaan esittää ainoastaan konkurssipesän hoitajalle, ja ainoastaan ennen konkurssiin asettamista syntyneitä vaateita voidaan esittää. Konkurssiin asettamisen jälkeen syntyviä vaateita ei voi esittää ennen konkurssimenettelyn päättymistä. Oikeushenkilöiden osalta on otettava huomioon, että useimmissa tapauksissa konkurssimenettelyn päättämiseen liittyy oikeushenkilön purkamisen, ja tämän seurauksena konkurssimenettelyn jälkeen ei ole minkäänlaisia henkilöitä, joita vastaan voidaan esittää vaateita. Siksi on toimittava varovaisesti ja otettava tämä riski huomioon liiketoimissa konkurssissa olevan oikeushenkilön kanssa. Luonnollista henkilöä vastaan konkurssimenettelyssä syntyvät vaateet voidaan esittää konkurssimenettelyn jälkeen yleisen menettelyn mukaisesti. Velvoitteet korvata konkurssimenettelyn aikana velallisena olevan luonnollisen henkilön lainvastaisista toimista aiheutuneet vahingot ovat yhdistettyjä velvoitteita, joten velallinen voidaan velvoittaa suorittamaan ne konkurssimenettelyn aikana yleisen menettelyn mukaisesti. Myös konkurssipesän osalta voidaan toteuttaa täytäntöönpanomenettely suoritettavista velvoitteista.

Myös sellaisen tilanteen syntyminen on mahdollinen, jossa velallinen luovuttaa konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta konkurssin asettamisen jälkeen. Tällainen luovutus mitätöidään, koska konkurssiin asettamisen yhteydessä oikeus hallita ja käyttää omaisuutta siirrettiin konkurssipesän hoitajalle. Jos velallinen kuitenkin luovuttaa omaisuutta, toisen osapuolen tällaisen luovutustoimen perusteella siirtämät omaisuuserät palautetaan tälle osapuolelle, jos omaisuuserät on pidetty konkurssipesässä, tai sille myönnetään korvaus, jos konkurssipesä on siirron tuloksena kasvanut. Jos velallinen luovutti omaisuutta konkurssin asettamisajankohtana, luovutuksen oletetaan tapahtuneen konkurssiin asettamisen jälkeen. Jos velallinen on luovuttanut tulevat korvausvaatimuksensa ennen konkurssi-ilmoitusta, luovutus ei ole konkurssin asettamishetkestä lähtien pätevä konkurssin asettamisen jälkeen syntyneiden saatavien osalta. Velallisena oleva luonnollinen henkilö voi luovuttaa konkurssipesän omaisuutta pesänhoitajan suostumuksella. Kaikki luovutukset ilman pesänhoitajan suostumusta mitätöidään.

Tervehdyttämismenettelyn ja velkajärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen syntyvien saatavien käsittely

Tervehdyttämissuunnitelman voimassaoloaikana ei voi nostaa kannetta sellaisen saatavan perusteella, johon sovelletaan tervehdyttämissuunnitelmaa. Muista saatavista voidaan nostaa kanne. Velkajärjestelysuunnitelman voimassaoloaikana ei voi nostaa kannetta eikä tehdä hakemusta hakemusmenettelyssä sellaisen saatavan perusteella, johon sovelletaan velkajärjestelysuunnitelmaa. Muista saatavista voidaan nostaa kanne. Velkajärjestelysuunnitelman hyväksyminen ei rajoita velkojan oikeutta riitauttaa oikeudenkäynnissä saatavat, joita ei hyväksytty velkajärjestelysuunnitelmaan. Velkoja voi myös riitauttaa oikeudenkäynnissä saatavan määrän siltä osin kuin sitä ei ole hyväksytty suunnitelmaan. Velallisen uudelleenjärjestelyhakemuksen tai tervehdyttämishakemuksen toimittaminen keskeyttää velalliseen kohdistuvien saatavien vanhentumisajan. Kun tervehdyttämishakemus on jätetty, asiaa käsittelevä tuomioistuin voi yrityksen esittämän hakemuksen, johon on liitetty selvittäjän suostumus, perusteella keskeyttää oikeudenkäynnin, jossa on kyse yrityksen kohdistuvasta rahavaateesta, siihen saakka, kun tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään tai tervehdyttämismenettely saadaan päätökseen, paitsi jos kyseessä on työsuhteesta johtuva saatava tai elatusapusaatava, josta ei ole vielä tehty päätöstä. Jos tuomioistuin hyväksyy velkajärjestelyhakemuksen, se keskeyttää oikeudenkäynnin yrityksen kohdistuvasta rahavaateesta, josta ei ole vielä annettu tuomiota, velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen tai menettelyn päättämiseen saakka. Tervehdyttämissuunnitelma ei vapauta henkilöä, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään yrityksen velvoitteen, täyttämästä omaa velvoitettaan. Velkajärjestelysuunnitelman hyväksyminen ei vapauta henkilöä, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään yrityksen velvoitteen, suorittamasta omaa velvoitettaan.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Säännöt konkurssimenettelyn saatavien ilmoittamisesta, todistamisesta ja hyväksymisestä

Velkojien on ilmoitettava pesänhoitajalle kaikki ennen konkurssiin asettamista syntyneet vaateensa velallista kohtaan, riippumatta perusteista tai vaateiden täyttämisen määräajoista. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun konkurssi-ilmoitus on julkaistu sähköisessä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä. Konkurssiin asettamisen yhteydessä kaikkien velkojien velalliselle esittämien saatavien katsotaan eräänntyneen. Saatavasta ilmoitetaan pesänhoitajalle valvontakirjelmällä (*nõudeavaldus*). Valvontakirjelmässä ilmoitetaan saatavan sisältö, peruste ja määrä sekä se, onko saatavan vakuutena pantti. Siihen liitetään asiakirjat, jotka osoittavat valvontakirjelmässä esitetyt seikat. Konkurssipesän hoitajalla on velvollisuus tarkistaa, ovatko esitetyt vaateet perusteltuja, ja ovatko vaateita turvaavat vakuusoikeudet voimassa. Velkojat ja velallinen voivat esittää kirjallisia vastalauseita saatavista tai saatavia turvaavista vakuusoikeuksista konkurssipesän hoitajalle ennen saatavien puolustamista käsittelevää kokousta.

Saatavia puolustetaan yleisessä velkojainkokouksessa. Vakuusoikeuksia puolustetaan yhdessä niiden turvaamien saatavien kanssa. Saatavien puolustamista käsittelevässä kokouksessa vaateet kuullaan niiden esittämisjärjestyksessä. Saatava, sen maksusaantijärjestys ja saatavan turvaava vakuusoikeus katsotaan hyväksytyiksi, mikäli pesänhoitaja tai mikään velkoja ei vastusta niitä saatavien puolustamista käsittelevässä kokouksessa tai jos pesänhoitaja tai vastalauseeseen esittänyt velkoja peruuttaa vastalauseen. Konkurssipesän hoitajalla on perustelluissa tapauksissa velvollisuus vastustaa

vaadetta tai vakuusoikeutta saatavien puolustamista käsittelevässä kokouksessa. Saatavien puolustamista käsittelevässä kokouksessa ilman puolustusta katsotaan hyväksytyiksi vaateet, jotka on hyväksytty voimaan tulleen tuomioistuimen tai välimiesmenettelyn päätöksen nojalla, vakuusoikeudet, jotka on hyväksytty voimaan tulleen tuomioistuimen tai välimiesmenettelyn päätöksen nojalla, sekä vakuusoikeudet, jotka on kirjattu maarekisteriin, alusrekisteriin, panttirekisteriin tai Viron arpopaperirekisteriin. Hyväksytyistä vaateista laaditaan luettelo.

Saatavien puolustamista käsittelevän kokouksen pöytäkirjaan merkitään, hyväksyttiinkö kukin erillinen vaade tai vaateen turvaava vakuusoikeus ja kuka vastusti vaadetta, sen maksusaantijärjestystä tai vaateen turvaavaa vakuusoikeutta. Pöytäkirjaan merkitään myös, kuka luopui esittämästään vastalauseesta. Jos velkojan vaadetta ei ole hyväksytty eikä velkoja ole nostanut kannetta vaateen hyväksymiseksi tai tuomioistuin hylkäsi kanteen, velkojan toisen velkojan vaateisiin kohdistuvaa vastalauseita ei oteta huomioon. Jos toisen velkojan vaateisiin ei ole esitetty muita vastalauseita, vaade katsotaan hyväksytyksi. Vaadetta ja sen maksusaantijärjestystä, joka hyväksytään saatavien puolustamista käsittelevässä kokouksessa, ei voi riitauttaa myöhemmin.

Säännöt saatavien ilmoittamisesta, todistamisesta ja hyväksymisestä tervehdyttämismenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä

Tervehdyttämismenettelyssä velallinen esittää velkaluettelon, jossa mainitaan kaikki velalliseen kohdistuvat saatavat ja niiden velkojat. Velkojat eivät siten itse esitä mitään vaateita. Jos velkoja, jonka saatavaa pyritään järjestelmään tervehdyttämisuunnitelmassa, ei ole samaa mieltä saatavansa suuruudesta tervehdyttämismenettelyssä, se voi antaa selvittäjälle kirjallisen ilmoituksen, jossa mainitaan, miltä osin se ei ole samaa mieltä tervehdyttämismenettelyssä olevasta saatavasta, ja esittää todisteet. Jos ilmoitusta ei esitetä määräaikaan mennessä, velkojan katsotaan olevan samaa mieltä saatavan suuruudesta. Velallinen voi vastustaa velkojan esittämiä väitteitä, mutta hänen on perusteltava kantansa. Tuomioistuin päättää toimitettujen väitteiden ja todisteiden perusteella, velkojen pääsaatavan ja rinnakkaisen saatavan suuruudesta sekä vakuuksien olemassaolosta ja laajuudesta.

Velkajärjestelymenettelyssä velallinen laatii velkajärjestelysuunnitelman, jossa esitetään uudelleen järjesteltävät velvoitteet ja velallisen pyytämä järjestelytapa. Samoin kuin tervehdyttämismenettelyssä, velkojat eivät itse esitä mitään vaateita. Mikäli velkoja, jonka saatavaa haetaan uudelleenjärjesteltäväksi, ei ole samaa mieltä velallisen velkaluettelossa antamista tiedoista, velkoja ilmoittaa tuomioistuimelle, tai mikäli tuomioistuin niin määrää, selvittäjälle tuomioistuimen asettamassa määräajassa, miltä osin se ei ole samaa mieltä saatavasta, ja esittää todisteet. Jos ilmoitusta ei esitetä määräaikaan mennessä, velkojan katsotaan olevan samaa mieltä saatavan suuruudesta. Jos selvittäjä tai neuvonantaja ei ole samaa mieltä velkojan ilmoituksessa esitetystä väitteestä, se välittää ilmoituksen ja todisteet viipymättä tuomioistuimelle ja perustelee, miksei ole samaa mieltä ilmoituksen tiedoista. Tuomioistuin päättää toimitettujen väitteiden ja todisteiden perusteella velkojen pääsaatavan ja rinnakkaisen saatavan suuruudesta sekä vakuuksien olemassaolosta.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksusaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Periaatteena on, että kaikkia velkoja kohdellaan tasavertaisesti. On kuitenkin tiettyjä poikkeuksia, jotka antavat tietyille velkojille etuoikeuden.

Ennen kuin varat maksetaan jakosuhteen perusteella, konkurssimenettelyyn liittyvät maksut maksetaan konkurssipesästä seuraavassa järjestyksessä:

- 1) omaisuuden poissulkemisesta tai takaisinsaannista syntyneet saatavat
- 2) velalliselle ja hänen huollettavilleen maksettava elatustuki
- 3) yhdistetyt velvoitteet
- 4) konkurssimenettelyssä aiheutuneet kustannukset.

Kun nämä maksut on suoritettu, velkojen saatavat katetaan seuraavassa järjestyksessä:

- 1) hyväksytyt saatavat, joiden vakuutena on pantti
- 2) muut hyväksytyt saatavat, jotka ilmoitettiin määräajassa
- 3) muut saatavat, joita ei ilmoitettu määräajassa, mutta jotka hyväksyttiin.

Velallisen velvoitteisiin liittyvä vahingonkorvausvastuu on mahdollinen, jos velallinen on yhteisvastuullinen. Tällöin yhteisvastuullinen velallinen on vastuussa velkojalle riippumatta siitä, onko velallinen maksukyvytön. Jos yhteisvastuullinen velallinen maksaa sen osuuden velasta, jonka velkoja on ilmoittanut velallisen suhteen, tämä osuus vähennetään saatavasta.

On myös mahdollista, että velallisen veloite siirretään lain nojalla kolmannelle osapuolelle. Jos työnantaja on maksukyvytön – eli hänet on asetettu konkurssiin tai konkurssimenettely on keskeytetty – työntekijälle hyvitetään kaikki korvaukset ja lomakorvaukset, joita hän ei ole saanut ennen kuin työnantaja ilmoitettiin maksukyvyttömäksi sekä kaikki työsopimuksen purkamiseen liittyvät etuudet, jotka jäivät saamatta ennen kuin työnantaja ilmoitettiin maksukyvyttömäksi tai sen jälkeen. Jos työnantaja on maksukyvytön, valtio toimii konkurssimenettelyssä niiden työttömyysvakuutusmaksujen velkojana, joita ei ole saatu eräpäivään mennessä.

Koska tervehdyttämismenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä ei ole konkurssipesää, saatavat katetaan tervehdyttämisen- ja velkajärjestelysuunnitelmien mukaisesti. Tervehdyttämisuunnitelma ei vapauta henkilöä, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään yrityksen veloitteen, täyttämästä omaa veloitettaan. Jos henkilö, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään yrityksen veloitteen, on täyttänyt sen, hänellä on takautumisoikeus yritykseen nähden ainoastaan siltä osin kuin yritys on tervehdyttämisuunnitelman mukaisesti vastuussa veloitteen täyttamisestä. Velkajärjestelysuunnitelman hyväksyminen ei vapauta henkilöä, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään yrityksen veloitteen, suorittamasta omaa veloitettaan. Jos henkilö, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään velallisen veloitteen, on täyttänyt sen, hänellä on takautumisoikeus velalliseen nähden ainoastaan siltä osin kuin velallinen on velkajärjestelysuunnitelman mukaisesti vastuussa veloitteen täyttamisestä.

14 Mitä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Konkurssimenettelyn päättäminen ja päättämisen vaikutukset

Konkurssimenettely päättyy, kun konkurssihakemus hylätään, kun konkurssimenettely keskeytetään, kun konkurssin taustalla olevien syiden olemassaolo on lakannut, kun velkojat antavat suostumuksensa, tai kun loppuraportti taikka sovintoratkaisu hyväksytään. Laissa säädetään myös joistakin muista perusteista.

Tuomioistuin päättää menettelyn keskeyttämällä sen päätöksellä ilman konkurssiin asettamista ja velkojan maksukyvyttömäksi riippumatta, jos velallisen varat eivät riitä kattamaan konkurssimenettelyä aiheuttavien kustannuksien ja jos on mahdotonta periaatteella omaisuutta takaisin tai esittää vaade hallintoelimen jäsentä vastaan. Tuomioistuin voi myös päättää menettelyn keskeyttämällä sen päätöksellä ilman konkurssiin asettamista ja velkojan maksukyvyttömäksi riippumatta, jos velallisen varat koostuvat pääasiassa takaisinsaantivaatimuksista tai kolmansiin osapuoliin kohdistuvista saatavista, ja näiden vaatimusten täyttäminen on epätodennäköistä. Tuomioistuin ei päättää menettelyä keskeyttämällä, jos velallinen, velkoja tai kolmas osapuoli siirtää tuomioistuimen vahvistaman määrän tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletukseksi, jolla katetaan konkurssimenettelyssä syntyvät kustannukset ja kulut. Jos velallisena olevaa oikeushenkilöä koskeva konkurssimenettely päättyy keskeyttämiseen, väliaikainen konkurssipesän hoitaja purkaa oikeushenkilön kahden kuukauden kuluessa menettelyn päättämistä koskevan päätöksen voimaantulosta ilman likvidaatiomenettelyä. Jos konkurssimenettelyn keskeydyttyä velallisella on omaisuutta, ensiksi katetaan väliaikaisen konkurssipesän hoitajan palkkio ja välttämättömät kulut.

Tuomioistuin päättää konkurssimenettelyn velkojan hakemuksesta, jos konkurssimenettelyn perusteet eivät enää ole olemassa sen vuoksi, että velallinen osoittaa, ettei hän ole maksukyvytön ja ettei hänestä todennäköisesti tule maksukyvytöntä, tai jos konkurssi asetetaan, koska velallisesta todennäköisesti tulee maksukyvytön tulevaisuudessa. Jos konkurssimenettely päätetään, koska sen perusteet eivät enää ole olemassa, oikeushenkilöä ei pureta.

Tuomioistuin päättää konkurssimenettelyn velallisen hakemuksesta, jos kaikki saatavista määräajassa ilmoittaneet velkojat ovat suostuneet menettelyn päättämiseen. Jos velallisenä oleva oikeushenkilö on pysyvästi maksukyvytön, tuomioistuin määrää oikeushenkilön purettavaksi tekemällä päätöksen menettelyn lopettamisesta.

Konkurssimenettely päättyy loppuraportin hyväksymiseen, kun konkurssipesän hoitaja toimittaa loppuraportin konkurssipesän valvojakunnalle ja tuomioistuimelle. Konkurssipesän hoitaja antaa loppuraportissa tietoja muun muassa konkurssipesästä ja sen myynnistä saaduista määristä, maksuista, velkojen hyväksymistä saatavista sekä toteutetuista ja vielä toteutumattomista toimista. Velkojat voivat esittää loppuraportista vastalauseita tuomioistuimelle. Tuomioistuin päättää loppuraportin hyväksymisestä ja konkurssimenettelyn päättämistä. Mikäli loppuraportista käy ilmi, että velallisen tai velkojen oikeuksia on rikottu konkurssimenettelyssä, tuomioistuin kieltäytyy hyväksymästä loppuraporttia ja tekee päätöksen sen palauttamisesta konkurssipesän hoitajalle konkurssimenettelyn jatkamiseksi.

Konkurssimenettely voi päättyä myös ilmoitukseen sovintoratkaisusta. Sovintoratkaisu on velallisen ja velkojen välinen sopimus velkojen maksamisesta, ja siinä on kyse velkojen vähentämisestä tai maksuajan pidentämisestä. Sovintoratkaisu tehdään konkurssimenettelyssä velallisen tai konkurssipesän hoitajan ehdotuksesta konkurssiin asettamisen jälkeen. Päätöksen sovintoratkaisusta tekee yleinen velkojainkokous. Sovintoratkaisun hyväksymisestä päättää tuomioistuin. Tuomioistuin päättää konkurssimenettelyn päätöksellä, jolla se hyväksyy sovintoratkaisun.

Jos konkurssimenettelyä ei päätetä kahden vuoden kuluessa konkurssiin asettamisesta, konkurssipesän hoitaja toimittaa konkurssipesän valvojakunnalle ja tuomioistuimelle raportin kuuden kuukauden välein siihen saakka, kun konkurssimenettelysaatetaan päätökseen. Konkurssipesän hoitaja esittää kyseisessä raportissa syyt siihen, miksi konkurssimenettelyä ei ole saatettu loppuun, ja antaa tiedot myydystä ja myymättömästä konkurssipesästä sekä konkurssipesän hallinnoinnista. Tuomioistuin vapauttaa konkurssipesän hoitajan tehtävästään, kun konkurssimenettely päätetään, jollei lainsäädännössä toisin säädetä. Tuomioistuin voi kieltäytyä vapauttamasta konkurssipesän hoitajaa tehtävästään, jos konkurssimenettelyn päättämisaikana konkurssipesää ei ole myyty kokonaan, konkurssipesään odotetaan edelleen maksuja, pesänhoitajan nostamia kanteita ei ole käsitelty tai pesänhoitaja aikoo nostaa tai on velvollinen nostamaan kanteen. Tällöin konkurssipesän hoitaja jatkaa tehtäviään myös konkurssimenettelyn päätyttyä. Jos konkurssimenettelyn ja pesänhoitajan tehtävien päätyttyä konkurssipesään vastaanotetaan rahaa, jakoa varten talletetut rahamäärät ovat käytettävissä. Jos käy ilmi, että konkurssipesään sisältyy omaisuutta, jota ei otettu huomioon jakoehdotuksen laadinnassa, tuomioistuin tekee päätöksen myöhemmästä jaosta omasta aloitteestaan taikka pesänhoitajan tai velkojan hakemuksesta.

Tervehdyttämisenettelyn päättäminen ja päättämisen vaikutukset

Tervehdyttämisenettely päättyy, jos menettely päätetään ennen määräaika, tervehdyttämissuunnitelma kumotaan, tervehdyttämissuunnitelma on saatu toteutettua ennen määräaika tai tervehdyttämissuunnitelman mukainen toteuttamisaika päättyy. Jos tervehdyttämissuunnitelma on saatu toteutettua ennen määräaika, tervehdyttämisenettely päättyy, jos yritys on täyttänyt kaikki tervehdyttämissuunnitelman mukaiset velvoitteensa ennen kuin suunnitelman toteuttamisaika päättyy.

Tervehdyttämisenettely voidaan päättää ennen määräaika ainoastaan ennen kuin tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään. Tuomioistuin päättää tervehdyttämisenettelyn ennen määräaika, jos yritys rikkoo yhteistyövelvollisuuttaan tai jättää siirtämättä tuomioistuimen määräämän määrän talletukseksi, jolla katetaan selvittäjän tai asiantuntijan palkkiot ja kulut, jos tervehdyttämissuunnitelmaa ei hyväksytä, jos yritys esittää tervehdyttämisenettelyn päättämistä koskevan hakemuksen, jos tervehdyttämissuunnitelman käynnistämisedellytykset eivät ole enää olemassa, jos yrityksen omaisuus on haaskattu tai velkojen etua on vahingoitettu, jos tervehdyttämissuunnitelmaa ei ole toimitettu määräajassa tai jos vaatimus on epäselvä. Jos tuomioistuin päättää tervehdyttämisenettelyn ennen määräaika, kaikki menettelyn aloittamisesta aiheutuvat vaikutukset päättyvät taannehtivasti.

Kun tervehdyttämissuunnitelman toteuttamisaika päättyy, menettely päätetään.

Tervehdyttämisenettely voi päättyä myös tervehdyttämissuunnitelman kumoamiseen. Tervehdyttämissuunnitelma kumotaan, jos yritys on tervehdyttämissuunnitelman hyväksymisen jälkeen tuomittu konkurssirikoksesta tai täytäntöönpanomenettelyyn liittyvästä rikoksesta, jos yritys ei ole täyttänyt riittävästi tervehdyttämissuunnitelman mukaisia velvoitteitaan, jos vähintään tervehdyttämissuunnitelman määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei yritys pysty täyttämään suunnitelman mukaisia velvoitteitaan, tai selvittäjän hakemuksesta, jos valvontamaksua ei makseta tai jos yritys ei tarjoa selvittäjälle apua valvontaveloitteen täyttämiseksi taikka ei anna tietoja, joita selvittäjä tarvitsee valvontaa varten, jos yritys hakee tervehdyttämissuunnitelman päättämistä tai jos yritys asetetaan konkurssiin. Jos tervehdyttämissuunnitelma kumotaan, kaikki menettelyn aloittamisesta aiheutuvat vaikutukset päättyvät taannehtivasti.

Velkajärjestelymenettelyn päättäminen ja päättämisen vaikutukset

Velkajärjestelymenettely päättyy, kun velkajärjestelyhakemus hylätään, velkajärjestelysuunnitelma kumotaan, menettely päätetään tai velkajärjestelysuunnitelman mukainen toteuttamisaika päättyy. Jos velkajärjestelysuunnitelma on saatu toteutettua ennen määräaika, velkajärjestelymenettely päättyy, jos velallinen on täyttänyt kaikki velkajärjestelysuunnitelman mukaiset velvoitteensa ennen kuin suunnitelman toteuttamisaika päättyy.

Tuomioistuin kumoaa velkajärjestelysuunnitelman velallisen hakemuksesta tai jos velallinen asetetaan konkurssiin. Tuomioistuin voi kumota velkajärjestelysuunnitelman, jos velallinen ei ole täyttänyt olennaisilta osin velkajärjestelysuunnitelman mukaisia velvoitteitaan, jos vähintään velkajärjestelysuunnitelman määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei velallinen pysty täyttämään sen mukaisia velvoitteitaan, jos velallisella ei ole maksuvaikeuksia tai niistä on selviydytty, jos velallinen on tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti toimittanut aineellisesti paikkansapitämättömiä tai epätäydellisiä tietoja omaisuudestaan, tuloistaan, velkojistaan tai velvoitteistaan, jos velallinen on suorittanut maksuja velkajärjestelysuunnitelman ulkopuolisille velkojille ja siten vahingoittanut olennaisilta osin muiden velkojen etua, jos velallinen ei auta tuomioistuinta tai selvittäjää valvontaveloitteen täyttämiseksi taikka ei anna tietoja, joita tarvitaan valvontaa varten, tai jättääsiirtämättä tuomioistuimen määräämän määrän talletukseksi, jolla katetaan asiantuntijan palkkiot ja kulut. Jos velkajärjestelysuunnitelma kumotaan, kaikki velkajärjestelyhakemuksen hyväksymisestä aiheutuvat vaikutukset päättyvät taannehtivasti.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Velkojen oikeudet konkurssimenettelyn päättämisen jälkeen

Konkurssimenettelyn päättämisen jälkeen velkojat voivat yleisen menettelyn nojalla vaatia velalliselta saatavia, jotka olisi voitu ilmoittaa, mutta joita ei ilmoitettu konkurssimenettelyssä, ja saatavia, jotka ilmoitettiin, mutta joita ei suoritettu, tai joiden osalta velallinen esitti vastalauseen. Tässä tapauksessa konkurssimenettelyn ajalta ei lasketa korkoa ja viivästyskorkoa.

Jos velallisena oleva luonnollinen henkilö vapautetaan velvoitteistaan, joita ei täytetty konkurssimenettelyn aikana, velkojen saatavat velalliselta konkurssimenettelyssä, mukaan lukien sellaisten velkojen saatavat konkurssimenettelyssä, jotka eivät ilmoittaneet menettelyn kuluessa saataviaan, kumotaan, paitsi velvoitteet korvata tahallisesta tai lainvastaisesta teosta aiheutuneet vahingot tai maksaa elatusmaksut lapselle tai vanhemmalle.

Konkurssimenettelyn päättämisen jälkeen velkojat voivat myös vaatia yhdistetyistä velvoitteista johtuvia saatavia, joita ei suoritettu velalliseen kohdistuvassa konkurssimenettelyssä. Konkurssimenettelyssä syntyviä vaateita, joita ei voitu esittää menettelyn aikana, voidaan esittää velallista vastaan yleisen menettelyn perusteella. Tässä tapauksessa vanhentumisaika alkaa konkurssimenettelyn päättymisestä. Siltä osin kuin konkurssimenettelyyn hyväksyttyä

velkojan vaadetta ei ole täytetty menettelyssä, asiaa koskeva päätös on täytäntöönpanoväline, ellei velallinen ole esittänyt vastalauseita vaateesta tai tuomioistuin hyväksynyt velkojan vaadetta.

Velkojen oikeudet tervehdyttämisen menettelyn päättämisen jälkeen

Jos tervehdyttämisen menettely päätetään tervehdyttämissuunnitelman toteuttamismääräajan päätyttyä, velkoja voi vaatia saatavaa, joka on järjestetty uudelleen tervehdyttämissuunnitelman mukaisesti, ainoastaan tervehdyttämissuunnitelmassa sovitussa laajuudessa ja vain siltä osin kuin sitä ei ole suoritettu tervehdyttämishojelman mukaisesti.

Jos tervehdyttämissuunnitelma kumotaan tai päätetään ennenaikaisesti, tervehdyttämisen menettelyn aloittamisesta aiheutuvat kaikki vaikutukset päättyvät taannehtivasti. Velkojan, jonka saatava järjestettiin uudelleen tervehdyttämissuunnitelman nojalla, saamisosoikeus yrityksen suhteen palautuu alkuperäiseen määrään. Lisäksi on otettava huomioon velkojan tervehdyttämissuunnitelman toteutuksesta saama voitto.

Velkojen oikeudet velkajärjestelymenettelyn päättämisen jälkeen

Jos hakemus hylätään tai menettely päätetään, hakemuksen hyväksymisestä aiheutuvat kaikki vaikutukset päättyvät taannehtivasti. Velkojan, jonka saatavat järjestettiin uudelleen velkajärjestelysuunnitelman nojalla, saamisosoikeus velallisen suhteen palautuu alkuperäiseen määrään. Lisäksi on otettava huomioon velkojan velkajärjestelysuunnitelman toteutuksesta saama voitto.

Jos velkajärjestelymenettely päätetään, kun velkajärjestelysuunnitelman toteuttamisaika päättyy, velkoja voi vaatia saatavaa, joka on järjestetty uudelleen velkajärjestelysuunnitelman mukaisesti, ainoastaan velkajärjestelysuunnitelmassa sovitussa laajuudessa ja vain siltä osin kuin sitä ei ole suoritettu tervehdyttämishojelman mukaisesti.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssimenettely

Jos konkurssihakemus hyväksytään tai konkurssimenettely päättyy sovintoratkaisuun, konkurssimenettelystä aiheutuneet kulut ja kustannukset maksetaan konkurssipesästä. Jos tuomioistuin hylkää velallisen konkurssihakemuksen tai jos menettely päätetään, koska velallinen peruuttaa konkurssihakemuksen, konkurssimenettelystä aiheutuneet kulut ja kustannukset korvaa velallinen. Jos konkurssimenettely keskeytetään, tuomioistuin päättää konkurssimenettelystä aiheutuneiden kulujen ja kustannusten jaosta olosuhteiden perusteella.

Jos velallisen hakemuksesta aloitettu menettely keskeytetään ilman konkurssiin asettamista eivätkä velallisen varat riitä vaadittujen maksujen suorittamiseen, tuomioistuin määrää velallisen maksamaan väliaikaisen pesänhoitajan palkkiot ja kulut. Se voi myös määrätä, että ne korvataan valtion varoista. Väliaikaisen pesänhoitajan palkkioiden ja kulujen korvaus valtion varoistavoi olla enintään 397 euroa (mukaan lukien lakisääteiset verot ja lukuun ottamatta arvonalisävero). Tuomioistuin ei määrää, että väliaikaisen pesänhoitajan palkkiot ja kulut korvataan valtion varoista, jos velallinen, velkoja tai kolmas osapuoli on siirtänyt tuomioistuimen vahvistaman määrän tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletukseksi, jolla katetaan väliaikaisen pesänhoitajan palkkiot ja kulut.

Tervehdyttämisen menettely

Jos tervehdyttämisen menettely aloitetaan, tuomioistuin asettaa määräajan, jonka kuluessa yrityksen on siirrettävä tuomioistuimen vahvistama määrä tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletukseksi, jolla katetaan selvittäjän alustava palkkio ja alustavat kulut. Jos yritys ei suorita maksua, tuomioistuin päättää tervehdyttämisen menettelyn. Tuomioistuin päättää selvittäjälle korvattavan palkkion ja kulujen määrän, kun hänet vapautetaan tehtävästään tai kun tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään selvittäjän toimintaa ja kuluja koskevan raportin perusteella.

Jos tuomioistuin pyytää tervehdyttämisen menettelyn asiantuntijoita, heillä on oikeus saada korvausta tehtäviensä suorittamisesta aiheutuvista tarpeellisista ja perustelluista kuluista sekä saada palkkio tehtäviensä suorittamisesta. Tuomioistuin päättää asiantuntijalle korvattavien palkkioiden ja kulujen määrän, kun asiantuntija vapautetaan tehtävästään asiantuntijan toimintaa ja kuluja koskevan raportin perusteella, joka on toimitettu tuomioistuimen määrittämässä määräajassa. Tuomioistuin voi asiantuntijan palkkion määrittämiseksi kuulla myös yritystä.

Velkajärjestelymenettely

Velkajärjestelymenettelyssä aiheutuvista kuluista ja kustannuksista vastaa velallinen. Velkojen menettelykustannuksista vastaavat velkojat itse. Tuomioistuin voi määrätä velallisen vastaamaan velkojen kustannuksista, jos tämä teki tietoisesti perusteettoman velkajärjestelyhakemuksen tai aiheutti menettelykustannuksia velkojille esittämällä muulla tavalla tietoisesti vääriä tietoja tai esittämällä tietoisesti perusteettoman hakemuksen tai vastalauseen. Velallinen ei saa valtiotaoikeusapua valtion käsittelymaksun suorittamista varten. Jos velkajärjestelysuunnitelma toteutetaan, velallisen ei tarvitse maksaa takaisin valtion oikeusavun kustannuksia. Jos nimitetään selvittäjä tai asiantuntija, tuomioistuin vahvistaa määrän, joka velallisen on siirrettävä tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletukseksi, jolla katetaan selvittäjän tai asiantuntijan palkkiot ja kulut.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Konkurssimenettely

Kun konkurssi julistetaan, velallisen oikeus hallita ja käyttää konkurssipesää siirtyy konkurssipesän hoitajalle. Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen liittyvät velallisen luovutukset mitätöidään. Velallisenä oleva luonnollinen henkilö voi luovuttaa konkurssipesän omaisuutta pesänhoitajan suostumuksella. Kaikki luovutukset ilman pesänhoitajan suostumusta mitätöidään.

Tuomioistuin kumoaa takaisinsaantimenettelyllä kaikki velallisen liiketoimet tai muut toimet, jotka toteutettiin ennen konkurssiin asettamista ja jotka vahingoittavat velkojen etuja. Jos takaisinsaannin kohteena oleva liiketoimi tai muu toimi on toteutettu ajanjaksolla, joka ulottuu väliaikaisen pesänhoitajan nimittämisen jälkeen konkurssiin asettamiseen, liiketoimen tai muun toimen katsotaan vahingoittaneen velkojen etuja.

Velallinen, velkoja tai pesänhoitaja voi pyytää, että tuomioistuin kumoaa yleisen velkojainkokouksen päätöksen, mikäli päätös on lainvastainen tai rikkoo lain edellyttämää menettelyä tai jos laissa säädetään nimenomaisesti oikeudesta riitauttaa päätös. Yleisen velkojainkokouksen päätöksen kumoamista voidaan pyytää myös, jos päätös vahingoittaa velkojen yhteistä etua.

Jos menettely on aloitettu velallisenä olevan luonnollisen henkilön vapauttamiseksi velvoitteistaan, tuomioistuin voi velkojan pyynnöstä kumota päätöksen, jolla velallinen vapautetaan velvoitteista, joita ei ollut täytetty konkurssimenettelyssä yhden vuoden kuluessa päätöksestä, mikäli on ilmeistä, että velallinen on tahallisesti rikkinut velvoitteitaan menettelyssä, jolla velallinen vapautetaan velvoitteista, ja on siten olennaisesti estänyt velkojen vaatimusten täyttämisen.

Jos velallinen ja velkojat päätyvät konkurssiin asettamisen jälkeen sovintoratkaisuun, tuomioistuin voi kumota sovintoratkaisun, jos velallinen ei noudata sovintoratkaisusta johtuvia velvoitteita, on tuomittu konkurssirikoksesta tai täytäntöönpanomenettelyyn liittyvästä rikoksesta tai jos vähintään sovintoratkaisun määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei velallinen pysty täyttämään sovintoratkaisun vaatimuksia. Sovintoratkaisun kumoaminen vaikuttaa kaikkiin siihen osallistuneisiin velkoihin ja siten suojelee velkoja kokonaisuutena.

Tervehdyttämisen menettely

Tuomioistuin kumoaa tervehdyttämissuunnitelman, jos yritys on tervehdyttämissuunnitelman hyväksymisen jälkeen tuomittu konkurssirikoksesta tai täytäntöönpanomenettelyyn liittyvästä rikoksesta, jos yritys ei ole täyttänyt riittävästi tervehdyttämissuunnitelman mukaisia velvoitteitaan, jos vähintään tervehdyttämissuunnitelman määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei yritys pysty täyttämään suunnitelman mukaisia velvoitteitaan, tai selvittäjän hakemuksesta, jos valvontamaksua ei makseta tai jos yritys ei auta selvittäjää valvontavelvoitteen täyttämiseksi taikka ei anna tietoja, joita selvittäjä tarvitsee

valvontaa varten, tai yritys hakee tervehdyttämissuunnitelman päättämistä tai jos yritys asetetaan konkurssiin. Velkojan, jonka saatavat järjesteltiin uudelleen velkajärjestelysuunnitelman nojalla, saamisoikeus yrityksen suhteen palautuu alkuperäiseen määrään. Lisäksi on otettava huomioon velkojan tervehdyttämissuunnitelman toteutuksesta saama voitto.

Velkajärjestelymenettely

Tuomioistuin kumoaa velkajärjestelysuunnitelman velallisen hakemuksesta, jos velallinen asetetaan konkurssiin tai jos velallinen ei ole täyttänyt olennaisilta osin velkajärjestelysuunnitelman mukaisia velvoitteitaan, jos vähintään velkajärjestelysuunnitelman määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei velallinen pysty täyttämään sen mukaisia velvoitteitaan, jos velallisella ei ole maksuvaikeuksia tai niistä on selviydytty ja velkojien saatavien uudelleenjärjestely ei ole enää oikeudenmukaista velkojille olosuhteiden olennaisten muutosten vuoksi, jos velallinen on tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti toimittanut aineellisesti paikkansapitämättömiä tai epätäydellisiä tietoja varoistaan, tuloistaan, velkojistaan tai velvoitteistaan, jos velallinen on suorittanut maksuja velkajärjestelysuunnitelman ulkopuolisille velkojille ja siten vahingoittanut olennaisilta osin muiden velkojien etua, jos velallinen ei auta tuomioistuinta tai selvittäjää valvontavelvoitteen täyttämiseksi taikka ei anna tietoja, joita tarvitaan valvontaa varten, tai jättää tallentamatta tuomioistuimen määräämän määrän. Velkojan, jonka saatavat järjesteltiin uudelleen velkajärjestelysuunnitelman nojalla, saamisoikeus velallisen suhteen palautuu alkuperäiseen määrään. Lisäksi on otettava huomioon velkojan velkajärjestelysuunnitelman toteutuksesta saama voitto.

Päivitetty viimeksi: 12/02/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.